

“Benim oğlum büyük asker mektebinde okuyacak, şöyle pırıl pırıl üniformaları ile çivi gibi, bastığı yerleri titreten bir başçavuş olacak” demişti dedem. “Kara başçavuş diyecekler, onu gören herkes korkusundan gizlenecek yer arayacak”. Hükmetmek, dedeme tanrı vergisiydi, hükmetmek için yaratılmıştı. Onun torunu bu mirasını devralacak “kara başçavuş” olarak hükmedenler sınıfına katılacaktı. Bu gün dedemi tebessümle anarım. Avuç içi kadar köyde gümüş kamçısıyla topuklu çizmesinin gücüyle hükümdarlık düşü kuran dedem, acaba “hükmediyorum” derken hükmedildiğinin farkında mıydı? .

Babamla arası iyi değildi, konu komşuyu sık sık tembih eder, “benim kara başçavuşumu okutsun” dermiş. Ama önce dinimizi öğrenecektim, bütün duaları ezbere öğrenip, elif cüzünden başlayıp, emme cüzünden çıkacaktım, ebcete yükselip kuranı hatmedecektim. Sonra da ilkokulu bitirip doğru askeri mektebe gidip dini bütün bir başçavuş olacaktım. Kuran kursunda hocanın öğrettiği bütün duaları günü gününe su gibi ezberliyor, her Cuma günü ebcete çıkıyordum. Cuma günü ebcete çıkma günüydü. Bu makama yükselmenin bir bedeli de vardı tabi. İki kulağınızın yerinden koparılırcasına hocanın parmaklarının arasında ezilmesi ebcete çıkmanın adıydı. Cuma günlerinin gelmesi benim için bir karabasan, hoca için ise ganimet günüydü. Ebcete çıkmanın bir bedeli vardı, öyle ya ben çıkmayacaktım da hocaya koklatacak biti olmayan fakir fukara çocuğu çıkacak değildi ya... Benim her ebcete çıkışımda dedem hocaya bir toklu gönderirmiş... Hoca da her Cuma günü benim ebcete çıkışıma –Allahı var- hiç aksatmazdı... Köyün camisinin etrafında toplanıp kuran okuyan öğrencilerin dersi hocamızın tekdüzeleşmiş, ciddi mi, şaka mı olduğunu anlayamadığımız amentüsü ile başlardı. Duayı bitirir, iki elini yüzüne sürer, sıranın ilk başındaki çocuktan başlayarak sıranın sonuna kadar teker teker hepimizden anamızın güzel mi çirkin mi olduğunu sorar, “güzel” diyenlerin saçlarını okşar, cevap vermeyenlerin ya da yüzünü ekşitenlerin göğsünü, omzunu, böğürlerini bastonuyla dürter “ceğreğini sinkaf ettiğimin eniği” güzellemesine “hocanın amentüsü” adını takmıştık. Kurs öğrencilerinden hiç birinin babası ve ya dedesi hocaya yükte hafif pahada ağır toklu getirmediğinden hocanın en gözde öğrencisi bendim ve bana sıra geldiğinde anamızın güzel mi çirkin mi olduğu sorusunu es geçer, sorgulamaya sıradaki öğrenciden ederdi. “Ceğreğini sinkaf ettiğimin eniği” güzellemesini hiç duymamıştım. Babam zaten benim kuran kursuna gitmeme fitil oluyordu da her nasılsa köy koşullarının katı hiyerarşisi içinde çocuğunun geleceği hakkında karar veremiyordu. Anamla sık sık benim kuran kursuna gitmem konusunda tartıştığını tanık olmuşum. Babama göre ben okula gitmeliydim, kuran kursuna değil...

Her nasılsa o gün hoca meşhur sorusunu bana da sorunca dik dik yüzüne baktım, bastonunu kaldırmasıyla kaçtım, elime geçirdiğim bir taş hedeflemişim gibi kafasına gelmiş. Caminin etrafı mezarlığın yüksekçe duvarlarıyla çevriliydi, duvara tırmanıp yola atlamamla babamın kucağına düştüm. Nefes nefese kalmıştım, telaşlanmıştı babam, ayaküstü olayı anlattım. Kırdığı kavak dalı sevgili hocamızın kaburgalarını epeyce rahatlatmış olmalı ki, hocanın dana gibi böğürüşünden korkan çocuklar kedi yavruları gibi her biri bir yana kaçıştılar. Köyde olay olmuştu da hani babam da pek dış geçirilecek biri değildi.

Babam ilkokula yazdırdı, öğretmenim babama sınıfa uyum sağlayamadığımı söylemiş, babam da “alışır, biraz haylazdır demiş. Konu sonradan anlaşıldı, okula başlamadan dedemin köy

odasında Kerem ile aslı, Köroğlu, Dadaloğlu, Karacaoğlu okur, babamın ekin pazarında kilosunu tam, çeyrek rakamlarla sattığı arpanın buğdayın parasını hesaplardım. İlk okuma yazma derslerinin dikkatimi çekmemesi öğretmenimde uyumsuz olduğum kanısını uyandırmış. O yıl beni ilkokul birinci sınıftan üçüncü sınıfa geçirdiler de öğretmenlerim de benim uyumsuzluğumdan kurtuldu, haylazlığımı da hoşgörülerile öğretmenlerim telafi ettiler. İlkokulun zorunlu olması, geç açılan okulumuza gelen öğrencilerin yaşları arasında büyük farklar oluyordu. Anasının arkasından ağlayan yaştakiler ile bıyığı terlemiş, sakalları çıkmış öğrenciler aynı sınıftaydık. Yaşı büyük olanlar küçük yaştakileri döverlerdi. Öğretmenlerim yaşı büyük olanlara benim harfleri, rakamları öğretmem için ödev verirdi, ödevini yapmayanlar da ertesi gün bir güzel pataklanırdı. Yani bana mecbur oldukları için bana pek dalaşmazlardı. Doğrusu zorbalık, arkası olan güçlülerin zayıf ve yoksulları ezmesi, dövmesi, onların ellerindekilerine dayak korkusuyla el koymaları acımasız bir doğallık, alışılmış bir olağanlık kazanmıştı. Müdahale eden öğretmenlerimiz de tehdit edilir, korkutulur, birçok defa görmezlikten gelirlerdi. Bir gün köyümüzün en yoksul ailesinin haşarı mı haşarı çocuğu Şahin ağzı burnu kan içinde sınıfa girdi. Sırtında ve üstünde patiska bezden elle dikilmiş bir köynek, paçaları ilikli bir don... Dışarı buz kesiyor, ayağında genellikle ana babalarımızın üç dört senede bir aldıkları, yılın ilk iki üç ayında yırtılan sağının, solunun yamalanarak sürüklenen yamalı kara lastikleri bile yok... Babası köyümüzün en yoksullarından Kara Ali sığır çobanıydı, yokluk boğaza tırmanmış. Konu komşunun verdiği eski bekilerle çıplak yerlerini örterler. Yaşıyorsa daha uzun ömürler dilediğim Mustafa öğretmenim Şahine bir kara lastik alıyor... Şahinin ayağı yeni lastiklere alışık değil ki... Şahin herkesin yeni kara lastiklerini görmesi için adeta gösteri yapıyor. Şahini okul yolunda kısıtıyorlar, illa da lastiklerini alacaklar... Dedim ya şahin sadece adı şahin değil, kendisi de bir yaman şahin. Saldırganların bir kaçını haklıyor, vermem Allah vermem. Çullanıyorlar üstüne, ağız, burun kan içinde... Şahinin belki ilk kez yeni lastik gören ayakları çıplak... Şahin ağlar, soğuktan mecali kalmamış ayakları daha çok ağlar... O da ne... Sevgili öğretmenim Mustafa Demirtaş da Şahinin haline gözyaşlarını gizleyerek ağlar... İçlerinden biri şımarık, sümsük, yılışık ve bulaşık... Belinde çıplak tabanca, böğründe kamasıyla gezer... Evimizin balkonundan köyün ortak çeşmesi görünür. Atları sulamaya gelmiş, dedemden kalma sopa gibi karabinayı anam yüklükte saklardı, bilirdim yerini. Karabinayı alıp donuma soktum, çeşmenin başından tepesine namluyu doğrulttum. Gel gör ki tetiği çekmeye gücüm yetmiyor, ayak başparmağımdan yardım alıyorum. Ayak parmağımla dokunduğum tetik güm etmesiyle karabinayı bir yana beni bir yana fırlatıyor. Düştüğüm yerden fırlayıp karabinayı sopa gibi kullanarak adamımızın şaşkınlığından yararlanıyorum, boka dönmüş, aptal aptal bakınıyor. Oluğun içine ittim, bir an boğulur gibi oldu, çabuk toparlandı, bana saldırdı... Çamurun içine itti beni, düştüm, silahtan korktu üstüme de gelemedi. Oysa kendi silahı da vardı, kullanmadı. Köylüler şaşkınlık içinde...

Gürültüye koşarak anam geldi, boynumun köküne iki tokat aşkedip elimden tutup eve götürdü... Mustafa öğretmenim geldi, babamla bir şeyler konuştular, çıkarken gülümsedi.

Hava kararmak üzereydi... Avluya açılan büyük çatal kapının önünde üstünde değişmez beyaz patiska don gömleği ile Şahin göründü. Esmer yüzünün iki yanında iki kor parçası simsiyah gözleri, gülümseyen yüzünde işlenmiş nakış gibi sıralanmış bembeyaz dişleriyle öylece kıpırtısız duruyordu. Gelmesi için işaret ettim, anam süt pişirmişti, içine gevrek ekmek doğrayıp kaşık salladık.

“Niye yaptın lan”

Seni dövüp ayakkabılarını aldığı için”.

“Deme lan, essahtan mı?”

Şahin, sığır çobanı Kara Alinin oğluydu, arkası yoktu, dayanağı yoktu, parası ve silahı da yoktu. Ben az çok varlıklı bir dedenin torunuydum, arkam vardı, malımız mülkümüz vardı, üstelik silahımız da vardı. Kimsesizlere sahip çıkmak dedemin mirası, babamın vasiyetiydi.

Şahinle ilerleyen yaşlarımızda da çok yakın arkadaşlardık. Köye geldiğim zamanlar iki eli kanda da olsa koşar gelirdi.

Evlendi, çocuk çocuğa karıştı da yoksulluk bir türlü yakasını bırakmadı.

Köye son yıllarda birkaç kez gelişimde Şahin ortalıklarda yoktu. Merak edip ortak çocukluk arkadaşlarıma nerelerde olduğunu, niye gelmediğini sordum. İktidar partisinin referansıyl bir taşeron şirkete girmiş, benimle yakın arkadaş olduğunu bildiklerini, benimle görünürse ya da görüşürse işine son vereceklerini tembihlemişler sıkı sıkı.

Yakın bir arkadaşımız “seni merak etti, görmek istedi, ortalarda yoktun” demiş.

Geldiğimi biliyormuş,” yüzüne bakamam” demiş.